

Nem a fogyatékosokkal van bajunk, hanem magunkkal – fogalmazta meg az egyik résztvevő az **Orbán Ágnes** és **Bakó András** által szervezett [előadássorozat](#) első részén, amelyet azért hoztak létre, hogy ismerkedési lehetőséget teremtsenek a többségi társadalom és a fogyatékkal élők számára.

Júniusig, de ebben a hónapban biztosan, **minden szerdán és pénteken találkozhatok velük 12-14 óra között** a Művelődési Házban, ahol vendégmeghívottakkal is beszélgethetsz arról, hogyan váltak bizonyos fokú és fajtájú fogyatékkal élők, és hogyan birkóznak meg a helyzetükkel.

Elsősorban a gyerekekre, **iskolásokra számítanak**, mert ők még nincsenek elrontva, de a felnőttek számára is hasznos lehet a közeledés, mert ők nevelik a következő generációkat. Talán még több elfojtott kérdésük van, mint a gyerekeknek. A kicsik simán kipróbálják a tolokocsit, bátran kérdeznek és hülyéskednek. Mi félve kuncogunk a fogyi-vicceken.

Közönség

Miért jöttetek el? – kérdezi Orbán Ági a közönségtől.

Az egyik résztvevőnek **nyáron diagnosztizálták a gyermekét autizmussal**. Meg szeretné érteni a fogyatékkal élők világát. Még jobban. Tanácsokkal, bátorítással látják el. Ne érezze rosszul magát, hogy a gyereke más, mint a többi. A gyerek megérzi, ha a szülő bizonytalan. Saját magához mérje a gyereket, ne másokhoz, és **örüljön minden apró fejlődésnek** – tanácsolja a csípőficammal született, gyerekkorát gipszben töltő, aztán pedagógussá vált Magdi néni.

– Szép csaj lesz, már most látszik. Nem túl súlyos az eset – vigasztalja a zavarba jött anyukát a moderátor Bakó.

A hasonló helyzetben lévő szülőknek üzenik: ne bújjanak el, ne kényeztessék agyon, mert „beteg”, hanem igyekezzenek minél inkább megtanítani a „normális” életre a gyerekeiket.

– Amikor mozgássérülttel találkoztam, lemerevedtem, nem tudtam, mihez kezdjek. **Nem vele, magammal**

– fogalmazza meg a fogyik és nemfogyik közti kapcsolati törés okát egy férfi. Hozzáteszi: bárkivel megtörténhet, hogy egyszer csak fogyatékosná válik. Elég egy baleset, rossz lépés, sietség.

– A szomszédom, Pityu bácsi mozgáskorlátozott, de **életkedvet lehet tanulni tőle**. Ő volt az, aki gyerekkoromban mindig meghallgatott, bármivel hozzá lehetett fordulni, bármikor meg lehetett látogatni. És ez ma is így van – meséli az érintettségét az ügyben egy másik

fiatalember.

Orbánági

Orbán Ágnes saját történetével kezdi az előadást: az izomsorvadás miatt kényszerült tolókocsiba. Hat-hét éves korában kezdett el látszani, hogy baj van, 18 éves kora óta közlekedik tolószékben. Már azelőtt is kellett volna, de nálunk nem dobják utánad receptre az elektromos tolókocsit, mint külföldön. A szülei nem hagyták otthon senyvedni, mindenhová magukkal vitték, szomszédolni, kirándulni, vásárolni, megtanították élni.

A betegsége, melyet nem betegségként, hanem állapotként él meg, nem akadályozta meg abban, hogy ugyanolyan csintalan legyen, mint egészséges társai. „Én voltam az iskola réme. Annyit lógtam, hogy az fürtelem. Könyörögtem az osztálytársaimnak, lógjunk meg a román óráról. Kitettek a Dögi ablakán, és már ott sem voltunk”.

Ami bosszantja, hogy **képesek szemszúrásból hibásan akadálymentesíteni épületeket, feljárókat.**

Szép a csempe, cicomás, de csúszós. Egy ottfelejtett küszöb, egy ajtó, a meredek dőlési szög megakadályozza a haladást az elvileg akadálymentesített épületekben.

A sérültséget fel kell dolgozni valahogyan, erre nincs recept, olyan, mint a szülés. Nem lehet elmesélni, meg kell tapasztalni – mondja Ági.

Magdi néni

Nem elveszett lények vagyunk. Megküzdünk a mindennapi léttel, a társadalomnak ugyanolyan hasznos tagjai vagyunk, mint mások. Még az értelmi fogyatékosoknak is van egy olyan minimális rész, amire rá lehet építeni.

A fogyatékkal élők fejleszthető, érző lények, akiknek simán fel lehet tenni számunkra kényelmetlen kérdéseket is. Ne süsd le a szemed, ha fogyatékosat láatsz. Nem szeretik, ha bámulják őket, de megértik. Ha kíváncsi vagy, kérdezd meg, szeretne-e beszélni arról, hogy mi történt vele. Azt is, hogy miben segíthetnél.

Hogy ne járj úgy, mint Móricka, aki dicsekszik, hogy nyolcan segítettek át egy vakot az úton. Azért kellett ennyien, mert a vak nem akart átmenni – viccel Ernő.

Ernő

Hajdó Ernőt sokan ismerik. Hivatalosan nemlátó, köznyelven vak. Próbálja megtippelni, hányan vagyunk a teremben. **Tizenhatot mond, néhányal kevesebb a valós létszám.** – Ez még belefér – summázza. Az már kevésbé, hogy közömbösek az emberek. Mindenkinek megvan a maga baja – menti fel a meg nem jelenteket. A társadalomban szerintem meg lenne a hajlandóság az ismerkedésre, csak fórum nem nagyon van rá, örül ennek a kezdeményezésnek.

Büszke rá, hogy **vak létére ő volt az első Udvarhelyen, aki szépségszalont nyitott.** Oroszhegyen nőtt fel, hét éves korában kezdte elveszteni a látását. Teljesen természetesen kezelte a vakságát, szánkózott, biciklizett, epret lopott, mint más gyerekek. A szomszéd kislány is ugyanolyan természetességgel ült fel mögé a szánkóra, mint a látása elvesztése előtt. Később, biciklizés közben elütött egy nénit. Nem azért, mert nem látta. Hanem azért, mert a néni úgy meglepődött azon, hogy biciklizik a vak gyermek, hogy elfelejtett félreállni.

Hétvégén biztosan lát

A fogyatékosoknak van humorérzékük, és rendelkeznek azzal a tulajdonsággal, amelyben nekünk van fogyatékoságunk: tudnak nevetni önmagukon. Elgondolkodtam a mondaton, hogy mindenki fogyatékos. Persze, nem tudok úszni, és egyre kevésbé tudok nevetni a többi fogyatékoságomon is.

– A gyerekkor simán ment, a kolozsvári gyengénlátók iskolája elvégzése után Bukarestben tanultam gyógymasszőrnek. Az udvarlások korszakában jöttem rá, hogy nem ugyanaz a kategória vagyok. Ilyenkor vagy kilépsz, vagy legyőzöd a kétségeid – folytatja a sztorizást Ernő.

A hátrányos helyzete ellenére háromszor nősült, kétszer elhagyták. Nem részletezi, miért. Csak azt, hogy pont olyan kudarcként, szenvedéssel élte meg ezt a helyzetet, mint látó társai.

– Soha eszembe sem jutott a kötél. Mindig a megoldást kerestem – magyarázza, hogyan nem zuhant magába, holott lett volna rá kifogása bőven.

Még vezetett is, amikor úgy gondolta, hogy nem, vagy kevesebben látják. Közúton is. **Intett a rendőrnek, az meg vissza**

. Csak lassan ment, kevésbé forgalmas helyeken. A felesége irányította, merre kormányozzon, öt perc balra jellegű utasításokkal. Emiatt elterjedt a pletyka róla:

ez az Ernő hétvégén biztosan lát.

Figyelmeztet, vigyázzunk a helyes, ékezetes írásra. A készülékében levő nő ugyanis egy az egyben felolvas mindent neki, nehéz megértenie.

Vak viccet mesél. A kutya lepisili a vak ember lábát. Az erre odaadja neki a palacsintáját. Egy járókelő megszólítja: – Az a kutya most pisilte le az ön lábát, és még palacsintát ad neki? – Igen, hogy tudjam, hol a szája, merre kell seggbe rúgni.

